

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Luhačovice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Luhačovice leží v jihovýchodní části Zlínského kraje. Spolu s dalšími 13ti správními obvody (dále jen SO) tvoří tento kraj. SO ORP lze charakterizovat následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 15 obcí (což je 4. nejmenší počet v kraji);
- v dotčeném území žije celkem 18.996 obyvatel, z toho 5.143 žije v jádrovém městě;
- rozlohou 178 km² je 5. nejmenším obvodem kraje.

Tabulka 1: Komparace SO ORP ve Zlínském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Luhačovice	15	18996	5143	178
Otrokovice	10	34721	18327	112
Holešov	19	21499	11772	133
Vizovice	16	16802	4691	146
Bystřice pod Hostýnem	14	15716	8398	164
Valašské Meziříčí	18	41843	22926	230
Rožnov p. Radhoštěm	9	35366	16750	239
Valašské Klobouky	20	23600	5041	259
Zlín	30	99211	75555	350
Uherský Brod	30	53083	16777	473
Kroměříž	46	69780	28926	499
Uherské Hradiště	48	90411	25343	518
Vsetín	32	66665	26817	662
Průměr za kraj	24	45207	----	305

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Zlínského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 18.500 až 19.500 obyvatel (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Milevsko, Trhové Sviny, Jaroměř, Frenštát pod Radhoštěm, Mohelnice, Nové Město na Moravě);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 4.500 až 5.500 (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Pohořelice, Trhové Sviny, Horšovský Týn, Votice, Náměšť nad Oslavou, Pacov, Valašské Klobouky, Vizovice).

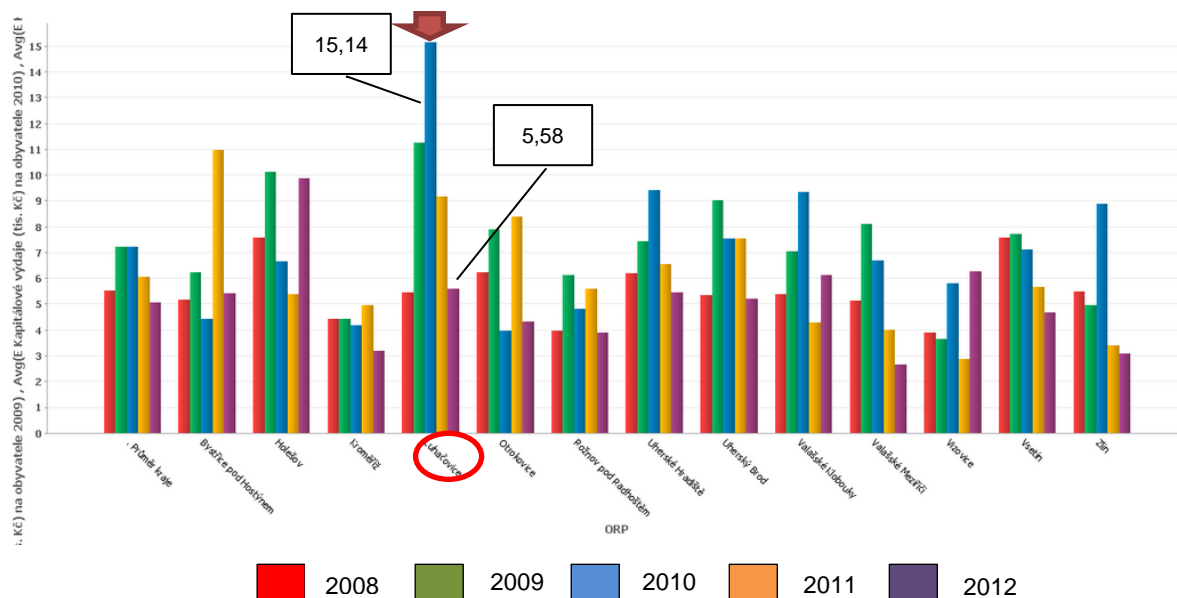
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Luhačovice blíže podívat na **úroveň kapitálových výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008-2012. Jejich výše odráží investiční akce obvodů, a jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, SO ORP Luhačovice vykázal v letech 2009-2010 oproti ostatním vybraným SO ORP **nejvyšší hodnoty těchto výdajů**. Naopak následně došlo ke strmému poklesu úrovně běžných výdajů na téměř 3x nižší hodnotu než v roce 2010 (5,58 tis. Kč/obyv./rok). Celkový průměr za sledované období je nejvyšší ve skupině s hodnotou 9,32 tis. Kč/obyv./rok.

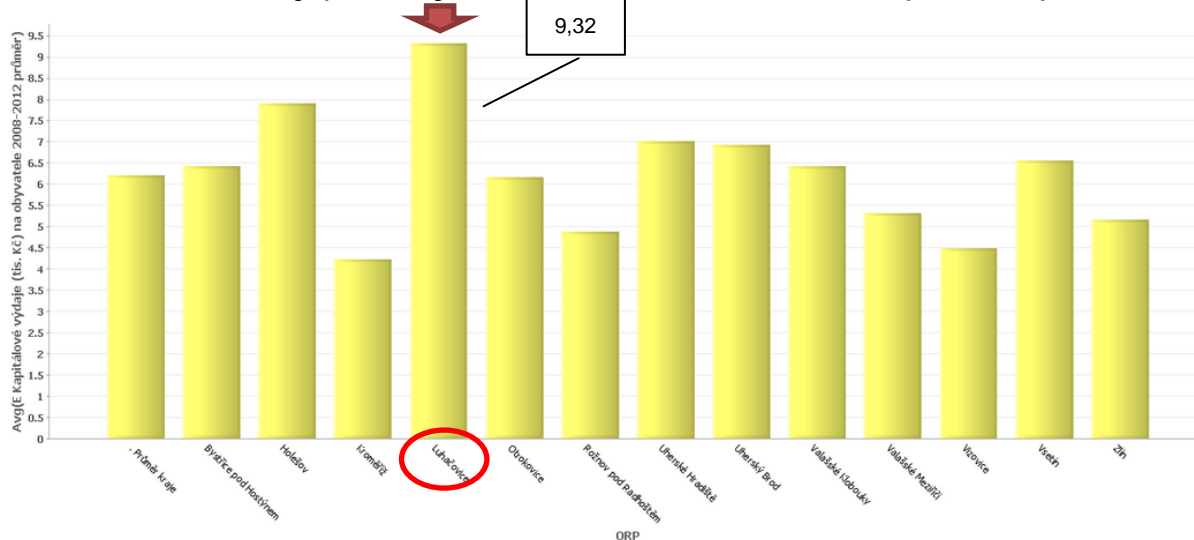
Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Za zmínku jistě stojí i skutečnost, že nejvyšší hodnoty dosahuje luhačovické ORP i při užití kritéria počtu obyvatel. Při užití kritéria počtu obyvatel jádrové obce je až na 2. místě. Viz obrázek 1 a 2.

Obrázek 1: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Zlínského kraje) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

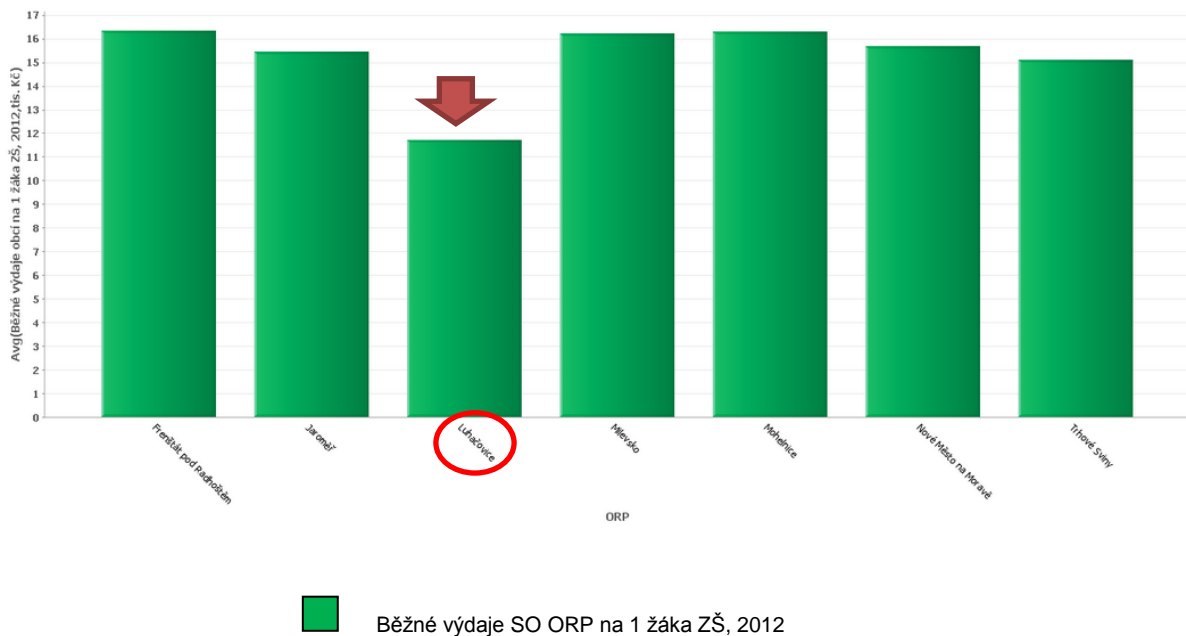
Obrázek 2: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Zlínského kraje) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

3. Předškolní a školní vzdělávání

Mezi ukazateli předškolního a školního vzdělávání je vhodné se zaměřit zejména na srovnání **běžných výdajů na žáky základních škol**. Jak ukazuje obrázek 3, SO ORP Luhačovice má nejnižší hodnoty ve skupině SO ORP (dle kritéria počtu obyvatel SO) s hodnotou 11,72 tis. Kč/žáka. V rámci kraje (resp. při srovnání dle kritéria velikosti jádrové obce) vykázal luhačovický obvod druhé nejnižší hodnoty.

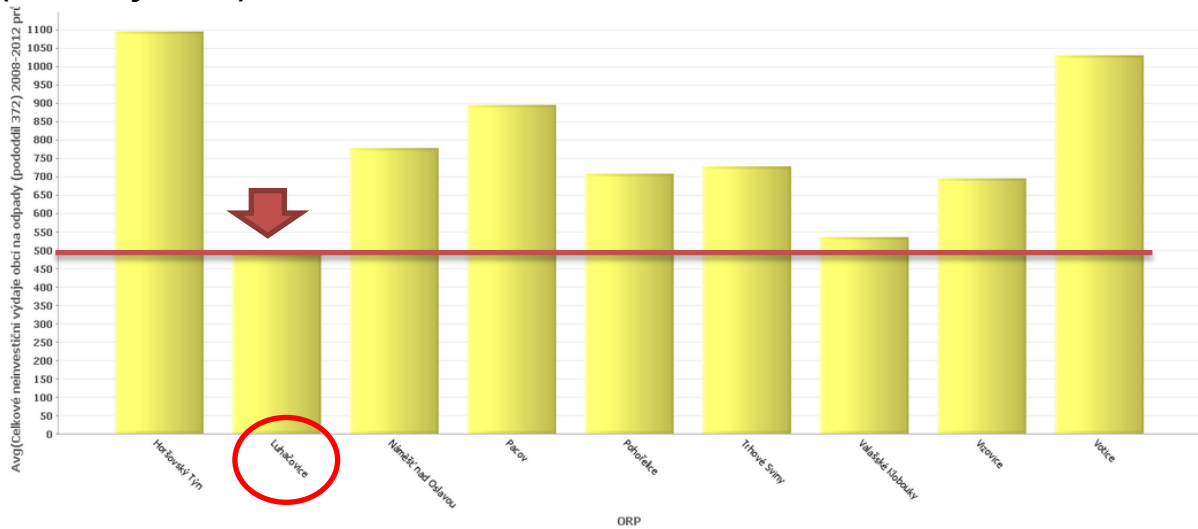
Obrázek 3: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 18.5-19.5 tis.) na žáka ZŠ (v tis. Kč)

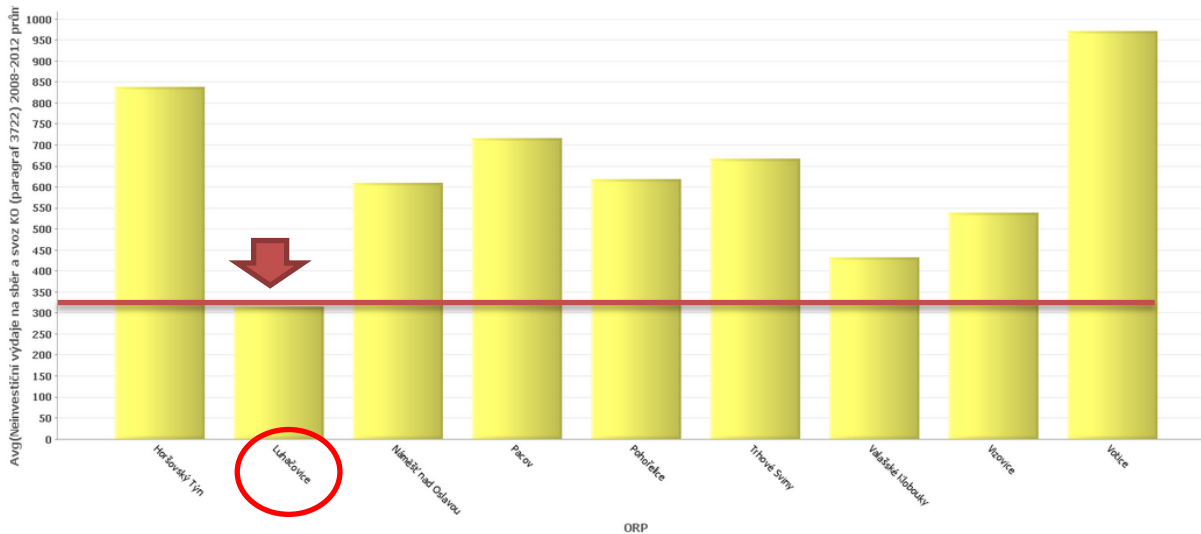
4. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. Jedná se tedy o tu položku rozpočtu, která se spotřebovává na běžné či provozní náklady obce spojené s odpadovým hospodářstvím. V obou případech patří hodnoty dosažené luhačovickým obvodem ve sledované skupině vybraných SO ORP (dle kritéria velikosti jádrové obce) každoročně k těm nejnižším (u celkových výdajů na odpady kromě r. 2008 – 2. nejnižší). To dokládá i průměrná úroveň celkových neinvestičních výdajů na odpady dosahuje výše ca 488 Kč/obyv./rok, a průměrná úroveň neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO ve výši ca 314 Kč/obyv./rok. Viz obrázky č. 4 a 5.

Obrázek 4: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 4.5-5.5 tis. obyv.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

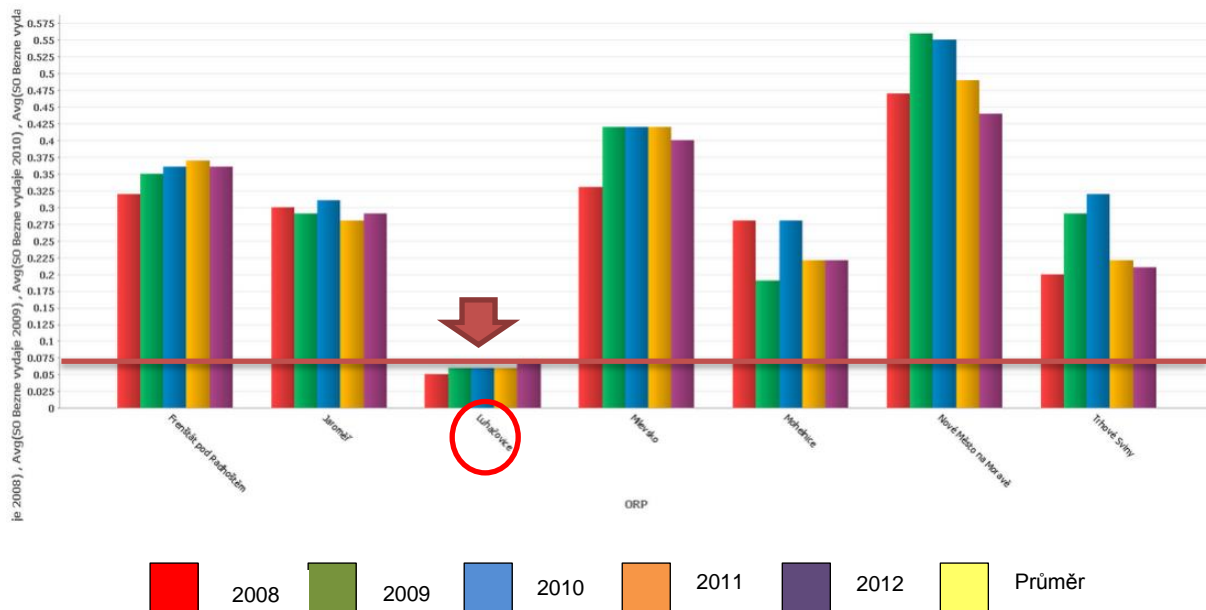
Obrázek 5: Průměrné neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 4.5-5.5 tis. obyv.) na sběr a svoz KO (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

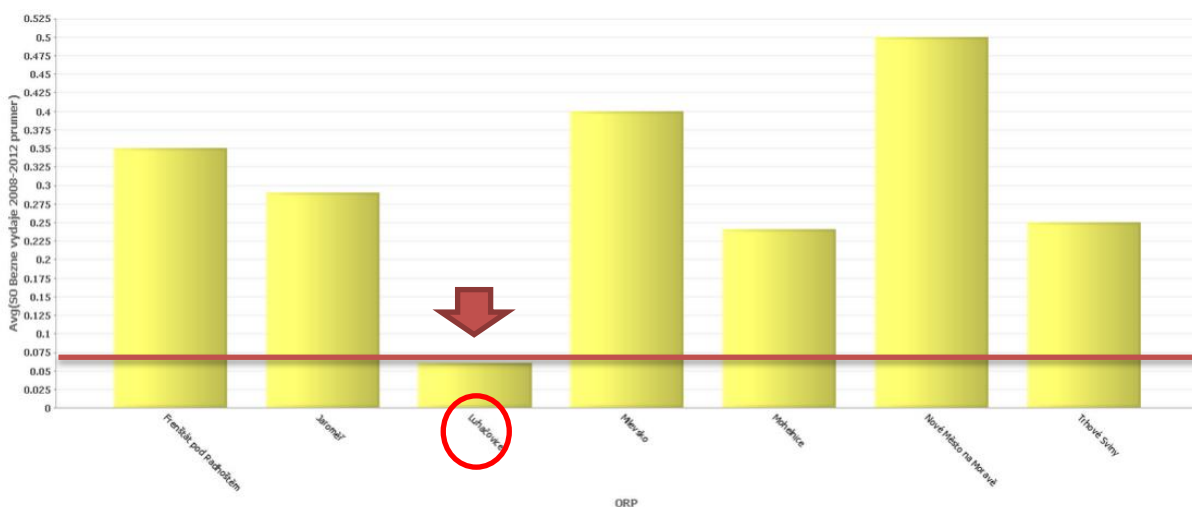
5. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. Výše tohoto ukazatel za luhačovický obvod měla v celém sledovaném období nejnižší hodnotu z celé skupiny. Navíc vykazovala víceméně stabilní hodnotu ukazatele, která odpovídá hodnotě průměru za období 2008-2012 (0,06 tis. Kč/obyv./rok). Situaci znázorňují obrázky 6 a 7.

Obrázek 6: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 18.5-19.5 tis.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 7: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 18.5-19.5 tis.) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

6. Závěrečné shrnutí

SO ORP LUHAČOVICE	
základní charakteristika	<p>ve Zlínském kraji správní obvod ORP Luhačovice:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlohou 5. nejmenší obvod v kraji z hlediska počtu obyvatel je 3. nejmenší má 4. nejnižší počet obcí
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> obvod zaznamenal velké snížení kapitálových výdajů na obyvatele, přesto stále vykazuje jejich velmi vysoké hodnoty
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> pro obvod je typická nízká úroveň běžných výdajů na žáky ZŠ
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> v celém sledovaném období vykazuje obvod nejnižší hodnoty celkových neinvestičních výdajů na odpady i na svoz a sběr KO
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> běžné výdaje na sociální služby na obyvatele mají stabilní výši hodnot, ale patří k nejnižším u srovnávaných obvodů

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad